

**2019-2020 ОҚУ ЖЫЛЫНЫҢ АУДАНДЫҚ ОЛИМПИАДАСЫ
ГЕОГРАФИЯДАН ТЕОРИЯЛЫҚ ТҮР ТАПСЫРМАЛАРЫ
10 СЫНЫП**

Тапсырманы орындау уақыты – 90 минут

Тапсырма 1. Сізге ғылымдардың анықтамасы берілген, атауын көрсетіңіз.

1. _____ - урбанизация процесін тереңдету негізінде адам қажеттіліктерінің алуан түрлілігінің артуымен әр түрлі деңгейдегі қалалық жүйелердің кеңістігін (жоспарлануын), эволюциясы мен жұмыс істеуін зерттейтін ғылыми пән.
2. _____ - географиялық ақпараттық жүйелерді ғылыми негіздеу, жобалау, құру, пайдалану және географиялық ақпараттық технологияларды ғылыми мақсаттарда дамыту, практикалық және ГАЖ-ны қолдану туралы ғылым.
3. _____ - жердің геосфераларының адам ортасы және басқа организмдер құрамын, құрылымын, қасиеттерін, процестерін, физикалық және геохимиялық өрістерін зерттеуді біріктіретін пәнаралық ғылыми сала. Кейбір жағдайларда бұл бағыт биологиялық жағынан ерекшеленетін және географиялық немесе геологиялық пәндерге сәйкес келетін қолданбалы пән ретінде анықталады.
4. _____ - бұл әр мемлекеттегі сыртқы саясаттың идеологиясы туралы географиялық, саяси және экономикалық білімнің өзара байланысы процесінде қалыптасқан гибридіті ғылым, әлемнің әртүрлі елдері арасындағы қатынастардың проблемаларын, қақтығыстардың (соғыс) салдары мен шешімін табу жолдарын зерттейді.
5. _____ - халықтың көбею заңдылықтары туралы ғылым, оның табиғатының әлеуметтік-экономикалық және табиғи жағдайларға, көші-қонға тәуелділігі, халықтың мөлшерін, аумақтық таралуы мен құрамын, олардың өзгерісін, осы өзгерістердің себептері мен салдарын зерттеп, оларды жақсарту бойынша ұсыныстар беру.

Бағалау критерийлері: әр дұрыс жауап үшін 5 ұпай. Барлығы 25 ұпай.

Тапсырма 2. Тест сұрақтары (әр дұрыс жауапқа 1 ұпай. Барлығы 25 ұпай).

1. Мемлекеттік аумақ-бұл
  - A. елдің мемлекеттік шекарасы шегіндегі құрлық пен су
  - B. белгілі бір мемлекеттің егемендігіндегі құрлықтың бөлігі
  - C. құрлық және елдің аумақтық сулары
  - D. мемлекеттік шекара шегіндегі жер, су, жер қойнауы
  - E. Барлық көрсетілген нұсқалар дұрыс
2. Мемлекеттік аумақтың құрамына
  - A. мемлекеттік шекаралар шегіндегі құрлық пен су
  - B. мемлекеттік шекаралар шегіндегі жер, су және жер қойнауы
  - C. Құрлықтан, ішкі және аумақтық сулардан, құрлықтар мен сулардың үстіндегі әуе кеңістігінен, мемлекеттік шекаралар шегіндегі жер қойнауынан
  - D. құрлық, ішкі және аумақтық сулар, құрлықтар мен сулардың үстіндегі әуе кеңістігі, мемлекеттік шекара шегіндегі жер қойнауы және теңіз экономикалық аймағы
  - E. құрлық, ішкі және аумақтық сулар

3. Территориалды су-бұл

- A. теңіз белдеуі ені 12 теңіз милі, елдің құрлық шекарасына іргелес
- B. құрлық аумағы бойында құрлықтың су асты шетінің сыртқы шекарасына дейінгі аумақтық сулардан тыс су асты аудандарының теңіз түбі және жер қойнауы
- C. елдің аумақтық суларына іргелес теңіз аймағы
- D. ұлттық юрисдикция объектісі
- E. мемлекеттік аумақтың бөлігі

4. Геокеңістіктің халықаралық юрисдикциясы бар объектілерге жатады

- A. континенттік шельф
- B. екі қабатты экономикалық аймақ
- C. континенттік шельф, экономикалық аймақ
- D. ашық теңіз, солтүстік Ледовит Мұхитындағы полярлық секторлар, Антарктида және ғарыш кеңістігі
- E. аумақтық сулар, континенттік қайраң, экономикалық аймақ

5. Континенттік шельф-бұл

- A. ені 12 теңіз милі
- B. елдің аумақтық суларына іргелес теңіз аймағы
- C. ұлттық юрисдикция объектісі
- D. мемлекеттік аумақтың бөлігі
- E. құрлық аумағы бойында құрлықтың су асты шетінің сыртқы шекарасына дейінгі аумақтық сулардан тыс су асты аудандарының теңіз түбі және жер қойнауы

6. Геокеңістіктің аралас юрисдикциясы бар объектілер

- A. құрлықтық шельф
- B. құрлықтық шельф, екі жақты экономикалық аймақ
- C. екі күштік экономикалық аймақ
- D. ашық теңіз, солтүстік Ледовит Мұхитындағы полярлық секторлар, Антарктида және ғарыш кеңістігі
- E. аумақтық сулар, континенттік қайраң, екі қабатты экономикалық аймақ

7. Әлемнің қазіргі саяси картасының субъектілері (жауаптың ең ауқымды нұсқасын таңдау)

- A. тек егеменді мемлекеттер
- B. Тәуелсіз мемлекеттер және олардың одақтары, өзін-өзі басқарылмайтын аумақтар, мемлекеттік емес саяси ұйымдар
- C. егеменді мемлекеттер және өзін-өзі басқарылмайтын аумақтар
- D. мемлекетаралық одақтар мен ұйымдар
- E. егемен мемлекеттер, халықаралық және аймақтық ұйымдар

8. Африкалық мемлекеттердің деколонизация шыңы

- A. Процесс аяқталды
- B. 20 ғасырдың 50-60 жж.
- C. 20 ғасырдың 60-65 жж.
- D. 65-75 гг. 20 ғасыр
- E. 75-80 жж. 20 ғасыр

9. Намибия _____ соңғы колониялардың бірі, тәуелсіздікті _____ жылы алды

- A. Кариб бассейні, 1990 жылы тәуелсіздік алды.
- B. Мұхит, 1990 жылы тәуелсіздік алды.

- C. Африкадан тәуелсіздікті 1960 жылы алған.
- D. Африка, 1990 жылы тәуелсіздік алды
- E. Азия, 1990 жылы тәуелсіздік алды.

10 20 ғ. 40-60 жж. әлемнің саяси картасын ең басты өзгерістері?

- A. социализмнің әлемдік жүйесінің құлдырауы
- B. социализмнің әлемдік жүйесінің құрылуы
- C. жаһандық отарлық жүйенің күйреуі
- D. БҰҰ білімі
- E. Африкадағы деколонизацияның басталуы

11. Темір рудасын өндіру бойынша жетекші:

- A. Жапония
- B. Үндістан
- C. Швеция
- D. Канада
- E. Австралия

12. Австралия ірі экспорттаушы:

- A. Газ.
- B. Боксит.
- C. Мұнай.
- D. Ормандар.
- E. Автомобильдер.

13. Африка құрлығындағы аса бай елдер:

- A. Буркина-Фасо
- B. Үндістан
- C. Судан
- D. Бурунди
- E. Уганда

14. Өнеркәсіптің ескі салалары:

- A. Кеме Жасау
- B. Органикалық синтез химиясы
- C. Тоқыма
- D. алюминий балқыту
- E. Робот Жасау

15. Қазақстанның ірі сауда серіктестері:

- A. Мұхит, Вьетнам
- B. Пәкістан, Ливия
- C. АҚШ, Қытай
- D. Жапония, Египет
- E. Моңғолия, АҚШ

16. Болатты балқыту бойынша ерекшеленеді:

- A. Жапония
- B. Австралия
- C. Ұлыбритания
- D. Германия
- E. Ресей

17. Халықаралық туризмнің көшбасшы елдері:

- A. Бельгия
- B. Болгария
- C. Ұлыбритания
- D. Франция
- E. Польша

18. Халықаралық туризмнің басты аймағы болып саналады:

- A. Мұхит Елдері
- B. туристік аралдары (Багама, Гавайи)
- C. АҚШ және Канада
- D. Африка Саванна
- E. Еуропа Елдері

19. Ірі су қоймаларының санымен елдер бөлінеді:

- A. Мексика, Египет
- B. Чили, Кувейт
- C. АҚШ, Канада
- D. БАӘ, Бутан
- E. Сауд Арабиясы

20. Отын өнеркәсібі өз құрамына өндіруді қамтиды:

- A. Мұнай және газ.
- B. мұнай, фосфорит, көмір.
- C. Жанатын сланецтерден, бокситтерден.
- D. тұз, мұнай, газ.
- E. көмір, темір рудасы, газ

21. Халық тұтынатын тауарларды өндіру және күріш жинау жөніндегі көшбасшы мемлекет:

- A. Пәкістан.
- B. Жапония.
- C. Түркия.
- D. Үндістан.
- E. Оңт Корея.

22. Қуатты гидропотенциалға ие елдер:

- A. Ирландия, ОАР.
- B. Дания, Польша.
- C. Мексика, Египет.
- D. Қытай, Ресей.
- E. Австралия, Индонезия

23. Аумақтың бас "орман цехын" құрайтын ел:

- A. Австрия.
- B. Исландия.
- C. Дания.
- D. Швеция.
- E. Ирландия.

24. Қандай тұжырым дұрыс

- A. Бразилия Үндістан аумағының көлемі бойынша алда келеді
- B. Канада аумағы бойынша Ресейден үлкен
- C. Қытай аумағы бойынша Канадада алдыңғы қатарда
- D. АҚШ аумағының ауданы Австралия аумағының ауданынан көп
- E. Қазақстан аумағы бойынша Аргентинадан үлкен

25. Басқа мемлекетке толық саяси және экономикалық тәуелді ел қалай деп аталады?

- A. мандаттық аумақ
- B. колония
- C. метрополия
- D. доминион
- E. протекторат

БАРЛЫҒЫ 50 ҰПАЙ!

**РАЙОННАЯ ОЛИМПИАДА 2019-2020 УЧЕБНОГО ГОДА
ЗАДАНИЯ ТЕОРЕТИЧЕСКОГО ТУРА ПО ГЕОГРАФИИ
10 КЛАСС**

Время выполнения задания – 90 минут

Задание №1. Вам даны определения наук, укажите названия.

1. _____ – научная дисциплина, изучающая пространственную организацию (планировку), эволюцию и функционирование городских систем разного уровня на базе углубления процесса *урбанизации* с характерным для него ростом разнообразия потребностей человека.
2. _____ — наука, технология и производственная деятельность по научному обоснованию, проектированию, созданию, эксплуатации и использованию географических информационных систем, по разработке геоинформационных технологий, по приложению ГИС для практических и научных целей.
3. _____ — междисциплинарное научное направление, объединяющее исследования состава, строения, свойств, процессов, физических и геохимических полей геосфер Земли как среды обитания человека и других организмов. В некоторых случаях данное направление определяют как комплексную прикладную дисциплину, которая отличается от биологических и соответствует географическим или геологическим дисциплинам.
4. _____ – это гибридная наука нового поколения, которая сформировалась в процессе взаимосвязывания географических, политических и экономических знаний, о идеологии ведения внешней политики у каждого государства, она изучает проблемы отношений разных стран мира, последствия конфликтов (война) и способы нахождения решений для выхода из сложившихся ситуаций.
5. _____ — наука о закономерностях воспроизводства населения, о зависимости его характера от социально-экономических и природных условий, миграции, изучающая численность, территориальное размещение и состав населения, их изменения, причины и следствия этих изменений и дающая рекомендации по их улучшению.

Критерии оценки: за каждый правильный ответ по 5 баллов. **Итого 25 баллов.**

Задание 2. Тестовые задания (1 балл за правильный ответ. Итого 25 баллов).

1. Государственная территория это
  - A. суша и воды в пределах государственных границ страны
  - B. часть суши, находящаяся под суверенитетом определенного государства
  - C. суша и территориальные воды страны
  - D. суша, воды, недра в пределах государственных границ
  - E. все указанные варианты верны
2. В состав государственной территории входят
  - A. суша и воды в пределах государственных границ
  - B. суша, воды и недра в пределах государственных границ
  - C. суша, внутренние и территориальные воды, воздушное пространство над сушей и водами, недра в пределах государственных границ
  - D. суша, внутренние и территориальные воды, воздушное пространство над сушей и водами, недра в пределах государственных границ и морская экономическая зона
  - E. суша, внутренние и территориальные воды

3. Территориальные воды – это
- A. морской пояс шириной 12 морских миль, прилегающий к сухопутной границе страны
  - B. морское дно и недра подводных районов за пределами территориальных вод на протяжении сухопутной территории до внешней границы подводной окраины материка
  - C. морская зона, прилегающая территориальным водам страны
  - D. объект национальной юрисдикции
  - E. часть государственной территории
4. К объектам с международной юрисдикцией геопространства относят
- A. континентальный шельф
  - B. двухсотмильная экономическая зона
  - C. континентальный шельф, экономическая зона
  - D. открытое море, полярные сектора в Северном Ледовитом океане, Антарктида и космическое пространство
  - E. территориальные воды, континентальный шельф, экономическая зона
5. Континентальный шельф – это
- A. морской пояс шириной 12 морских миль
  - B. морская зона, прилегающая территориальным водам страны
  - C. объект национальной юрисдикции
  - D. часть государственной территории
  - E. морское дно и недра подводных районов за пределами территориальных вод на протяжении сухопутной территории до внешней границы подводной окраины материка
6. Объекты со смешанной юрисдикцией геопространства
- A. континентальный шельф
  - B. континентальный шельф, двухсотмильная экономическая зона
  - C. двухсотмильная экономическая зона
  - D. открытое море, полярные сектора в Северном Ледовитом океане, Антарктида и космическое пространство
  - E. территориальные воды, континентальный шельф, двухсотмильная экономическая зона
7. Субъекты современной политической карты мира (выбрать наиболее емкий вариант ответа)
- A. только суверенные государства
  - B. суверенные государства и их союзы, не самоуправляемые территории, негосударственные политические организации
  - C. суверенные государства и не самоуправляемые территории
  - D. межгосударственные союзы и организации
  - E. суверенные государства, международные и региональные организации
8. Пик деколонизации африканских государств приходится на
- A. Процесс не завершен
  - B. 50-60 гг. 20 века
  - C. 60-65 гг. 20 века
  - D. 65-75 гг. 20 века
  - E. 75-80 гг. 20 века
9. Намибия одна из последних колоний в ____, независимость получила в ____ году
- A. Карибском бассейне, независимость получила в 1990 г.
  - B. Океании, независимость получила в 1990 г.
  - C. Африке, независимость получила в 1960 г.

- D. Африке, независимость получила в 1990 г
- E. Азии, независимость получила в 1990 г.

10. Главное событие формирования политической карты мира в 40-60 гг. 20 в.

- A. распад мировой системы социализма
- B. образование мировой системы социализма
- C. крушение глобальной колониальной системы
- D. образование ООН
- E. начало деколонизации в Африке

11. Ведущими по добыче железной руды считаются:

- A. Япония
- B. Индия
- C. Швеция
- D. Канада
- E. Австралия

12. Австралия крупный экспортер:

- A. Газа.
- B. Бокситов.
- C. Нефти.
- D. Леса.
- E. Автомобилей.

13. Сверхбедные страны на материке Африка:

- A. Буркина-Фасо
- B. Индия
- C. Судан
- D. Бурунди
- E. Уганда

14. Старые отрасли промышленности:

- A Судостроение
- B Химия органического синтеза
- C Текстильная
- D Выплавка алюминия
- E Роботостроение

15. Крупные торговые партнеры Казахстана:

- A. Океания, Вьетнам
- B. Пакистан, Ливия
- C. США, Китай
- D. Япония, Египет
- E. Монголия, США

16. По выплавке стали выделяются:

- A. Япония
- B. Австралия
- C. Великобритания
- D. Германия
- E. Россия

17. Страны-лидеры международного туризма:

- A. Бельгия
- B. Болгария
- C. Великобритания
- D. Франция
- E. Польша

18. Главным регионом международного туризма считается:

- A. Страны Океании
- B. Туристские острова (типа Багамы, Гавайи)
- C. США и Канада
- D. Африканские саванны
- E. Страны Европы

19. Числом крупных водохранилищ выделяются страны:

- A Мексика, Египет
- B Чили, Кувейт
- C США, Канада
- D ОАЭ, Бутан
- E Саудовская Аравия

20. Топливная промышленность включает в свой состав добычу:

- A. Нефть и газ.
- B. Нефти, фосфоритов, угля.
- C. Горючих сланцев, бокситов.
- D. Соли, нефти, газа.
- E. Угля, железной руды, газа

21. Государство – лидер по производству товаров народного потребления и сбору риса:

- A. Пакистан.
- B. Япония.
- C. Турция.
- D. Индия.
- E. Ю.Корея.

22. Страны, обладающие мощным гидропотенциалом:

- A. Ирландия, ЮАР.
- B. Дания, Польша.
- C. Мексика, Египет.
- D. Китай, Россия.
- E. Австралия, Индонезия

23. Главный «лесной цех» региона образуют страны:

- A. Австрия.
- B. Исландия.
- C. Дания.
- D. Швеция.
- E. Ирландия.

24. Какое из утверждений верно

- A. Бразилия опережает по размерам территории Индию
- B. Канада по размерам территории опережает Россию
- C. Китай по размерам территории опережает Канаду

- D. Площадь территории США больше площади территории Австралии
- E. Казахстан по размерам территории опережает Аргентину

25. Страна, находящаяся в полной политической и экономической зависимости от другого государства называется

- A. мандатной территорией
- B. колонией
- C. метрополией
- D. доминионом
- E. протекторатом

ВСЕГО: 50 БАЛЛОВ!